

Maa- ja metsätalousvaliokunta

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1999 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/70/EY muuttamisesta siltä osin kuin on kyse uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä, sekä neuvoston direktiivin (EU) 2015/652 kumoamisesta

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1999 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/70/EY muuttamisesta siltä osin kuin on kyse uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä, sekä neuvoston direktiivin (EU) 2015/652 kumoamisesta (U 59/2021 vp): Asia on saapunut maa- ja metsätalousvaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- neuvotteleva virkamies Kaisa Pirkola, maa- ja metsätalousministeriö
- erityisasiantuntija Harri Haavisto, työ- ja elinkeinoministeriö
- tutkija Antti Mutanen, Luonnonvarakeskus
- johtava tutkija Saija Rasi, Luonnonvarakeskus
- toimialapäällikkö Hannes Tuohiniitty, Bioenergia ry
- energia-asiantuntija Anssi Kainulainen, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- EU-metsäasioiden päällikkö Maija Rantamäki, Metsäteollisuus ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- ympäristöministeriö
- Suomen ilmastopaneeli
- Suomen Biokierto ja Biokaasu ry
- Suomen luonnonsuojeluliitto ry

Valiokunnan lausunto MmVL 31/2021 vp

VALTIONEUVESTON KIRJELMÄ

Ehdotus

Euroopan komissio antoi 14 päivänä heinäkuuta 2021 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001 (RED II -direktiivi tai uusiutuvan energian direktiivi), Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1999 (hallintomalliasetus) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/70/EY (polttoaineiden laatudirektiivi) muuttamisesta siltä osin kuin on kyse uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä, sekä neuvoston direktiivin (EU) 2015/652 (täytäntöönpanodirektiivi) kumoamisesta, KOM(2021) 557 lopullinen. Ehdotus annettiin osana komission laajempaa 55-valmiuspakettia.

Alkuperäinen RED II -direktiivi julkaistiin 21 päivänä joulukuuta 2018 ja se tuli toimeenpanna 1 heinäkuuta 2021 mennessä. Direktiivissä säädetään uusiutuvan sähkön tukijärjestelmistä, omaan käyttöön uusiutuvaa sähköä tuottavien kuluttajien oikeuksista ja kohtelusta, uusiutuvia energialähteitä käyttävien tuotantolaitosten lupamenettelyistä, uusiutuvilla energialähteillä tuotetun lämmön ja jäähdytyksen lisäämistavoitteista, alkuperätakuista, biopolttoaineiden ja muun uusiutuvan energian käytöstä liikenteessä sekä biopolttoaineiden, bionesteiden ja kiinteän biomassan kestävydestä.

Muutosten taustalla on komission Green Deal -aloite ja ilmastosuunnitelma. Uusiutuvan energian tavoitetason korottamisen lisäksi keskeisimmät ehdotukset liittyvät metsäbiomassan käyttöön ja kestävyyskriteereihin sekä lämpö- ja liikennesektoreihin.

Valtioneuvoston kanta

Yleistä

55-valmiuspaketista julkaistun komission tiedonannon e-kirjeen käsittelyn yhteydessä EU ministerivaliokunta (3.9.2021) linjasi, että Suomi on osana Euroopan unionia sitoutunut Pariisin ilmastopöytäkirjaan. Tavoite edellyttää pitkän aikavälin ilmastotoimien rakentamista siten, että EU:n hiilineutraalius saavutetaan sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestäväällä tavalla ennen vuotta 2050. Osana tätä tavoitetta valtioneuvosto pitää tärkeänä, että 55-valmiuspaketista käytävien neuvottelujen lopputuloksena kokonaisuudessaan saavutetaan vuodelle 2030 asetettu vähintään 55% ilmastotavoite, joka voidaan myös ylittää.

Valmiuspaketin ehdotuksilla on lukuisia ristikkäisvaikutuksia, ja valtioneuvosto korostaa, että valmiuspaketin kunnianhimoisuuden ylläpitäminen kokonaisuutena tulee varmistaa.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että neuvottelut edistyvät ripeästi, jotta toimeenpanolle jää riittävästi aikaa. Samalla valtioneuvosto korostaa, että 55-valmiuspaketti myös ohjaa EU:n siirtymää kohti ilmastoneutraalia taloutta. Siirtymä tulee toteuttaa sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestäväällä, vaikuttavalla ja kustannustehokkaalla tavalla huomioiden luontokadon ehkäisyyn, digitalisaatioon sekä siirtymän oikeudenmukaisuuteen liittyvät näkökohdat.

Valiokunnan lausunto MmVL 31/2021 vp

Valtioneuvosto arvioi ehdotuksia kansallisen ja eurooppalaisen kokonaisedun näkökulmasta. Ilmastovaikutusten lisäksi ehdotusten tulee monipuolisesti huomioida vaikutukset muun muassa kilpailukykyyn, valtion tulokertymään ja Suomen maksuihin EU:lle. Lisäksi on tärkeää systemaattisesti arvioida päätösten vaikutuksia kansalaisten hyvinvointiin.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että uusiutuvaa energiaa edistetään ja kannattaa esityksessä ehdotettua uusiutuvan energian tavoitteen nostamista.

Valtioneuvosto on pitänyt tärkeänä, että RED II -direktiivin avaaminen muiden kuin tavoitteita sisältävien artiklojen osalta rajataan mahdollisimman pieneen osaan. Valtioneuvoston näkemyksen mukaan direktiiviä on kuitenkin avattu toivottua laajemmin. Merkittävät ja äkilliset muutokset lainsäädäntöön heikentävät yritysten luottamusta pitkäjänteiseen ja ennakoitavaan energiapolitiikkaan ja vähentävät siten investointihalukkuutta. Valtioneuvosto katsoo, että komissio ei ole kiinnittänyt riittävästi huomiota sääntelyyn liittyvään epävarmuuteen ja direktiivin tiheän päivittämisen vaikutuksiin. Lisäksi hallinnollisia vaikutuksia on arvioitu puutteellisesti. Valtioneuvoston huolena on, että sääntelyn yksityiskohtaisuus lisää riskiä, että sääntely vanhenee ennen aikaisesti. Siksi vaarana on direktiivin jatkuva päivittäminen myös tulevaisuudessa. Valtioneuvosto pitää kuitenkin hyvänä, että RED II -direktiivin säännösten avaaminen on rajattua ja pääpaino muutoksissa on metsäbiomassaa koskevaa luonteeltaan rajaavaa sääntelyä lukuun ottamatta lämmitys- ja jäähdytys- sekä liikennesektoreilla, joissa uusiutuvan energian kehitys on ollut hidasta.

Määritelmät

Biodiversiteettistrategiasta annetussa E-selvityksessä (E 87/2020) otetun kannan mukaisesti valtioneuvosto korostaa selkeiden ja vakiintuneiden käsitteiden hyödyntämistä. Metsänhoidon kysymyksissä ja määritelmässä tehtävän työn tulee hyödyntää olemassa olevia suosituksia metsien kestävästä hoidosta ja käytöstä.

Tukijärjestelmät ja kaskadiperiaate

Valtioneuvosto pitää hyvänä materiaalien resurssitehokkaan käytön ja kiertotalouden periaatteiden huomioimista biomassan hyödyntämisessä. Nämä periaatteet on jo huomioitu Suomen omien kansallisten strategioiden toimeenpanossa. Valtioneuvosto voi hyväksyä veloitteen kaskadiperiaatteen soveltamiseen, mikäli ehdotuksessa mainitut tukijärjestelmien rajoittamiseen liittyvät keinot riittävät osoitukseksi veloitteen täyttämiseksi. Valtioneuvosto toteaa, että vaikka periaatteena puun kaskadikäyttö on tärkeä, kaskadiperiaate ei ole uusiutuvan energian yhteydessä tarkkarajaisesti määritelty ja se voi käytännössä johtaa metsäbiomassan käytön tarpeettomaan rajaamiseen sekä lisäsääntelyyn. Lisäksi valtioneuvosto toteaa, että kaskadiperiaatteen soveltamisessa tulee huomioida jäsenvaltiokohtaiset sekä alueelliset erot.

Edellä todetun lisäksi valtioneuvosto kiinnittää myös huomiota siihen, että direktiiviehdotukseen sisältyy uusi säädösvallan siirto komissiolle koskien biomassan käytön kaskadiperiaatetta ja ainespuun käytön rajoittamista energiantuotannossa. Valtioneuvoston näkemyksen mukaan delegoidun säädösvallan laajuus tulisi määritellä nyt esitettyä tarkkarajaisemmin ehdotuksen mukaisen kaskadiperiaatteen kuvauksen pohjalta, jotta sen vaikutukset metsäbiomassan käyttöön laajemmin voitaisiin arvioida esityksen perusteella. Siten valtioneuvosto suhtautuu ehdotettuun de-

Valiokunnan lausunto MmVL 31/2021 vp

legoituun säädösvaltaan kriittisesti. Yleisesti valtioneuvosto toteaa, että mahdolliset säädösvalan siirrot on määriteltävä täsmällisesti ja tarkkarajaisesti ja komission tulisikin tarkentaa esitystä näiltä osin. Lisäksi valtioneuvosto suhtautuu varauksella komissiolle jätettävään arviointivaraumaan mahdollisten lisärajoitusten tarpeesta metsäbiomassan tukijärjestelmien osalta. Erilaiset arviointivaraumat ja direktiivin uudelleen tarkastamiset lisäävät epävarmuutta toimialalla sekä investointiriskiä ja siten hidastavat uusiutuvan energian edistämistä. Valtioneuvosto voi kuitenkin hyväksyä arviointivarauman, jos se kohdistuu ensi sijassa tukiohjelmiin ja on tarkasti määritelty.

Yhteishankkeet ja merellä tuotettava energia

Valtioneuvosto katsoo, että lähtökohtaisesti yhteishankkeiden tulisi perustua jäsenvaltioiden vapaaehtoiseen yhteistyöhön. Valtioneuvosto voi kuitenkin hyväksyä vaatimuksen vähintään yhdelle yhteishankkeelle, jos jäsenvaltioille jätetään riittävästi liikkumavaraa hankkeen yksityiskohtiin ja toteuttamiseen liittyen.

Valtioneuvosto suhtautuu kriittisesti suunnitelmiin, joissa tulisi määritellä merellä tuotettavan energian määrää tai tuotannon kapasiteettia tuleville vuosikymmenille, koska tavoitteena on, että merellä tuotettavan energian kapasiteetti toteutettaisiin demonstraatiohankkeita lukuun ottamatta markkinaehtoisesti. Merellä tuotettavan energian odotetaan olevan pääasiassa merituulivoimaa. Kaavoitus kuuluu jäsenvaltioiden kansalliseen lainsäädäntöön, johon EU:n ohjaus ei ulotu. Suomessa kunnilla on valta päättää kaavoituksesta aluevesillä, eikä valtio voi näin ollen päättää esimerkiksi tuotettavan energian määrää. Valtioneuvosto voi kuitenkin hyväksyä vaatimuksen jäsenvaltioiden kesken tehtävälle suunnitelmalle, jos suunnitelma ei ole luonteeltaan sitova. Aluevedet ja talousvyöhykkeen kattavassa ei sitovassa merialuesuunnitelmassa on jo tunnistettu energiantuotannon alueita. Itämeren valtioiden merialuesuunnitelmia ja niissä esitettyjä merienergia-tuotannon alueita on pyritty sovittamaan yhteen suunnitelmia laadittaessa. Myös Ahvenanmaan maakunta tavoittelee merkittävää uuden merituulivoiman rakentamista alueilleen. Investointihankkeet on tarkoitus toteuttaa täysin markkinaehtoisesti, mistä johtuen maakuntahallitus ei voi sitoutua tietyn tuotantokapasiteetin toteutumiseen.

Hallinnolliset menettelyt ja PPA-sopimukset

Valtioneuvosto katsoo, että uusiutuvan energian pitkäaikaisilla ostosopimuksilla (PPA-sopimukset) voidaan edistää investointeja uusiutuvaan energiaan. Etenkin pienten ja keskisuurten yritysten osalta on tärkeää pyrkiä poistamaan mahdollisia sopimuksiin liittyviä lainsäädännöllisiä ja hallinnollisia esteitä sekä edistämään muutoin sopimusten syntyä. Valtioneuvosto katsoo, että jäsenvaltioiden tulisi saada valita keinot PPA-sopimusten edistämiseen etenkin mahdollisten tukien osalta.

Valtioneuvosto suhtautuu varauksella komissiolle jätettävään tarkasteluvaraumaan hallinnollisia menettelyitä koskevien 15—17 artiklojen osalta. Uusiutuvan energian hankkeiden lupamenettelyt ja muut hallinnolliset menettelyt perustuvat pitkälti kansalliseen lainsäädäntöön ja menettelyt vaihtelevat huomattavasti jäsenvaltioiden välillä. Jäsenvaltioiden olisi tärkeää pystyä kehittämään prosesseja sujuvammaksi kansallisesti RED II -direktiivissä asetettujen kehysten puitteissa.

Valiokunnan lausunto MmVL 31/2021 vp

Uusiutuva energia rakennuksissa

Valtioneuvosto ei näe tarpeellisena uusiutuvan energian erillistavoitteen asettamista rakennussektorille. Valtioneuvosto voi kuitenkin hyväksyä sektorikohtaisen tavoitteen asettamisen, jos se ei ole luonteeltaan jäsenvaltioita sitova. Sääntelyn selkeyden kannalta olisi toivottavaa keskittää rakentamista ja rakennusten omistajia koskeva sääntely rakennusten energiatehokkuusdirektiiviin. Valtioneuvosto kannattaa uusiutuvan energian vähimmäisvaatimuksen asettamista uudisrakentamiselle ja laajamittaisille korjauksille sekä uusiutuvan energian käytön muuta edistämistä olemassa olevassa rakennuskannassa. Valtioneuvosto näkee tärkeänä, että rakennusten energiatehokkuusdirektiivin mahdollistamat poikkeukset, muun muassa historiallisten rakennusten osalta, koskevat myös uusiutuvan energian vähimmäistasolle ehdotettuja vaatimuksia.

Valtioneuvosto kannattaa ehdotettua direktiivin päivitystä koskien asevoimien rakennuksia. Valtioneuvosto pitää kuitenkin tärkeänä, että nykyisissä ja uusissa asevoimien rakennuksissa on myös jatkossa, suorituskykyvaatimusten sitä edellyttäessä, mahdollisuus toteuttaa ja ylläpitää fossiilisia energialähteitä hyödyntäviä varavoimajärjestelmiä.

Asentajien ja suunnittelijoiden sertifiointijärjestelmä

Asentajien ja suunnittelijoiden osaaminen on merkittävässä roolissa uusiutuvan energian hyödyntämisessä. Resursseja tulisi suunnata osaamisen kasvattamiseen. Valtioneuvosto ei näe tarpeellisena suunnittelijoiden lisäämistä sertifiointijärjestelmän piiriin. Suunnittelijoiden lisä sääntely saattaisi aiheuttaa häiriöitä rakentamisen lainsäädännössä määritetyille suunnittelijoita koskeville pätevyyksille ja vastuulle. Yksittäisten asentajien tai suunnittelijoiden sertifiointin sijasta olisi markkinoiden toimivuuden kannalta toimivampaa sertifioida alan yrityksiä. Tämä palvelisi paremmin direktiivin tavoitteita.

Järjestelmäintegraatio

Järjestelmäintegraation edistäminen on tärkeässä roolissa, kun yhteiskuntaa kehitetään hiilineutraaliksi. Valtioneuvosto katsoo, että päällekkäistä hallinnollista taakkaa tulee välttää ja uusiutuvan sähkön osuuden sekä sähkön kasvihuonekaasupäästöjen ilmoittamisen osalta tulee riittää, että tiedon ilmoittaa vain yksi taho. Jäsenvaltioille tulee jättää mahdollisuus itse määrittellä tavat, joilla tietoja voidaan digitaalisessa muodossa lukea ja välittää asiakkaalle. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että asiakkaalle sähkön alkuperästä toimitettava tieto on selkeää ja ristiriitaisuuksia alkuperätakuusääntelyn perusteella ilmoitettavien tietojen kanssa vältetään.

Valtioneuvosto katsoo, että teknisiä velvoitteita akkujen hallintatietojen jakamisesta ei tulisi säännellä uusiutuvan energian direktiivissä. Akkujen osalta olisi tärkeä selvittää tarkemmin mahdollisten tietojen jakamista koskevien velvoitteiden tarkoituksenmukainen laajuus. Päällekkäistä sääntelyä sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2012/27/EU muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/944 (jäljempänä sähkömarkkinadirektiivi) ja sähkön sisämarkkinoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/943 (jäljempänä sähkömarkkina-asetus) kanssa tulee välttää pienten ja siirrettävien järjestelmien sähkömarkkinoille osallistumisen osalta.

Valiokunnan lausunto MmVL 31/2021 vp

Teollisuus

Valtioneuvosto suhtautuu varauksella uusien lämmitys- ja jäähdytysalan alatavoitteiden sisällyttämiseen direktiiviin. Uusien alatavoitteiden lisääminen ei välttämättä johda optimaaliseen lopputulokseen. Mikäli erillistavoite asetettaisiin, tulisi tämän olla lähtökohtaisesti ohjeellinen ja koskea päästökaupan ulkopuolella olevaa teollisuutta. Ehdotettu ohjeellinen 1,1 prosentin keskimääräinen lisäystavoite on linjassa lämmitys- ja jäähdytysalan tavoitteen kanssa. Tavoitteessa olisi tärkeää kuitenkin huomioida tarvittavat joustot esimerkiksi tilanteissa, joissa teollisuuden uusiutuvan energian osuus on jo korkea jäsenvaltiossa tai teollisuuden rakennemuutos aiheuttaa huomattavia muutoksia jäsenvaltion teollisuuden energiakäytössä. Esimerkiksi kaukolämmitystä ja -jäähdytystä koskeva lisäystavoite katsotaan aina täytetyksi, jos uusiutuvan energian sekä hukkalämmön ja -kylmän yhteenlaskettu osuus on yli 60 prosenttia. Teollisuuden määritelmää on tarpeen tämentää.

RFNBO-polttoaineiden edistäminen erillisellä tavoitteella voidaan nähdä tarpeellisena, koska niiden kustannukset ovat vielä huomattavan korkeita fossiilisiin vaihtoehtoihin verrattuna. Käytön kasvu velvoitteen myötä luo kysyntää ja edistää teknologioiden kehittymistä, mikä mahdollistaa teollisuuden päästövähennysten toteuttamisen vuoden 2030 jälkeen mahdollisimman kustannustehokkaasti. Tavoitteen tasossa tulisi huomioida teollisuuden mahdollisuus käyttää myös muista päästöttömistä energialähteistä kuin uusiutuvista energialähteistä valmistettua vetyä. Teollisuuden RFNBO-polttoaineiden osuudelle asetetun tavoitteen tason kohtuullisuuden arviointiin vaikuttaa Suomen osalta olennaisesti se, voidaanko verkkosähköstä valmistettu vety katsoa vähintään osittain uusiutuvaksi. Uusiutuvan vedyn kriteereitä ei ole vielä määritelty EU-tasolla.

Valtioneuvosto suhtautuu positiivisesti teollisuuden tuotteista annettujen uusiutuvaa energiaa koskevien tietojen läpinäkyvyyden ja luotettavuuden parantamiseen. Yrityksille merkintävelvoitteista aiheutuvan hallinnollisen taakan tulee kuitenkin säilyä riittävän kevyenä. Tärkeää on myös välttää päällekkäisiä järjestelmiä ja hyödyntää jo olemassa olevia merkintäjärjestelmiä, kuten alkuperätakuujärjestelmää.

Lämmitys ja jäähdytys

Lämmityksen ja jäähdytyksen tarve, nykyinen infrastruktuuri, eri uusiutuvan energialähteiden teknis-taloudellinen potentiaali, markkinat ja ohjaukseen ovat hyvin erilaisia eri jäsenvaltioissa. Tämän vuoksi valtioneuvosto katsoo, että jäsenvaltioiden pitää edelleen voida päättää, miten ja minkälaisilla kannustimilla uusiutuvan energian käyttöä lämmityksessä ja jäähdytyksessä lisätään. Uusiutuvan energian sitovan vähimmäistavoitteen taso lämmitys- ja jäähdytysalalla joustot huomioiden ei ole Suomelle ongelmallinen. Ohjeellisen lisätavoitteen vaikutusten arviointi on vaikeaa ehdotuksen monitulkintaisuuden vuoksi.

Valtioneuvosto suhtautuu varauksella kaukolämpömarkkinoiden sääntelyyn. Valtioneuvosto voi kuitenkin hyväksyä vaatimuksen ostovelvoitteesta, jos joustot ovat riittävät ja vähimmäisraja avattavien verkkojen koolle on tarkoituksenmukainen. Direktiivissä tulee välttää päällekkäisyyksiä sähkömarkkinadirektiivin ja sähkömarkkina-asetuksen kanssa eri tahojen yhteistyöhön ja sähköverkon joustoon liittyvien palveluiden suhteen.

Valiokunnan lausunto MmVL 31/2021 vp

Liikenne

Valtioneuvosto tukee EU-tason toimia liikenteen päästöjen vähentämiseksi ja erilaisten uusiutuvaan energiaan perustuvien polttoaineiden lisäämiseksi liikennesektorilla. Valtioneuvosto voi hyväksyä ehdotetun kasvihuonekaasuintensiteetin vähenemätavoitteen, mutta jatkovalmistelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, että keinot päästä tavoitteeseen säilyisivät jäsenvaltion harkinnassa. Valtioneuvosto katsoo, että kasvihuonekaasuintensiteettivähennämän ja tietyille polttoaineille asetettujen osuusvelvoitteiden yhdistäminen monimutkaistaa järjestelmää ja raportointia.

Valtioneuvosto toteaa, että ehdotuksessa uusiutuvan liikenteen tavoitteet ja keinot painottuvat vahvasti uusiutuvan sähkön edistämiseen liikenteessä. Ehdotukseen hyvitysjärjestelmästä, jolla edistettäisiin sähkön käyttöä liikenteessä, valtioneuvosto suhtautuu lähtökohtaisesti myönteisesti. Valtioneuvosto kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että laskentasäännöt uusiutuvalla sähkölle poikkeavat muista uusiutuvista polttoaineista. Jatkovalmistelussa tulee kiinnittää huomiota siihen, että järjestelmän kunnianhimon taso sekä sääntelyn teknologianeutraalius säilyvät.

Valtioneuvosto katsoo, että uusiutuvien polttoaineiden raaka-ainepohja tulee pitää mahdollisimman laajana, eikä kestävyyskriteerit täyttävien uusiutuvien polttoaineiden raaka-ainevalikoimaa tule tarpeettomasti rajoittaa. Biopolttoaineiden käytön edistäminen täydentää keinovalikoimaa liikenteen päästövähennyksiin, eikä sitä tule nähdä vastakkaisena tavoitteena liikenteen sähköistymiskehitykselle. Teknologianeutraaliuden kannalta valtioneuvosto näkee myönteisenä kehityksenä sen, että ehdotuksessa luovuttaisiin erilaisten polttoaineiden ja teknologioiden painokertoimista.

Valtioneuvosto pitää hyvänä sitä, että ehdotukseen sisältyy erillinen RFNBO-polttoaineita koskeva osuusvelvoite. Osuusvelvoite luo RFNBO-polttoaineille pitkäaikaista kysyntää ja kannustaa samalla teknologian kehittämiseen ja investointeihin. Jatkotyössä on kuitenkin tärkeää varmistaa, etteivät RFNBO-polttoaineita koskevat laskentasäännöt muodostu investointeja rajoittavaksi tekijäksi. Valtioneuvosto korostaa myös sitä, että pelkkä RFNBO-polttoaineiden osuusvelvoite ei todennäköisesti alkuvaiheessa riitä saamaan kyseisiä polttoaineita riittävästi markkinoille.

Valtioneuvosto kiinnittää lisäksi huomioita siihen, että valmiuspakettiin on sisällytetty myös lukuisia muita liikenteeseen kohdistuvia ohjauskeinoja, kuten liikenteen päästökauppaa (ks. komission ehdotus KOM(2021) 551 lopullinen). Jatkotyössä on tärkeää varmistua paketin sääntelyn johdonmukaisuudesta.

Kestävyyskriteerit

Valtioneuvosto suhtautuu myönteisesti siihen, että Euroopan unionissa kiinnitetään aikaisempaa suurempaa huomiota luonnon monimuotoisuuteen. Kestävyyskriteerisääntelyn kehittämisessä tulisi kiinnittää huomiota jatkossa myös investointivarmuuden säilyttämiseen.

Suomessa metsäbiomassaan perustuvan energiantuotannon tulee jatkossakin lähtökohtaisesti perustua metsätalouden ja -teollisuuden tähteisiin ja jätteisiin sekä metsänhoitotöiden yhteydessä

Valiokunnan lausunto MmVL 31/2021 vp

syntyvään pienpuuhun. EU:n ja kansallisten tavoitteiden mukaisesti ainespuu tulee jatkossakin hyödyntää ensi sijassa korkeamman jalostusasteen tuotannossa ja välttää ainespuun ohjautuminen polttoon myös monimuotoisuustavoitteet huomioiden. Valtioneuvoston näkemyksen mukaan mahdollisia metsien käyttöön ja erityisesti monimuotoisuuteen liittyviä haasteita on kuitenkin pyrittävä ratkaisemaan ensisijaisesti muilla käytettävissä olevilla keinoilla kuin bioenergian kestävyyskriteereitä muuttamalla.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että EU tavoitteisiin laskettava metsäenergia ei heikennä luonnon monimuotoisuutta ja varmuudella tuottaa odotetun ilmastohyödyn. Päästövähennystavoitteiden saavuttamiseen tarvittavien merkittävien teollisten investointien toteutumisen kannalta Suomi on pitänyt tärkeänä, että lainsäädäntötyössä kiinnitetään huomiota investointivarmuuteen ja politiikkatoimien ennakoitavuuteen. Riskiperusteinen osoittamistapa on ollut käytössä vasta RED II -direktiivin toimeenpanosta lähtien. Tästä syystä on liian aikaista arvioida riskiperusteisen mallin toimeenpanon tehokkuutta.

Valtioneuvosto suhtautuu neuvottelujen tässä vaiheessa lähtökohtaisesti avoimesti ehdotettuihin muutoksiin, jotka liittyvät kriteeriin koskien maaperän laatua ja biologisen monimuotoisuuden säilyttämistä, mutta kiinnittää kriittistä huomiota prosessiin ja juuri sovitun sääntelyn uudelleen avaamiseen. Valtioneuvoston näkemyksen mukaan kyseisen kriteerin täyttämiseen ehdotettujen keinojen tulisi kuitenkin olla enemmän esimerkinomaisia. Ehdotetussa muodossa vaatimukset todennäköisesti johtaisivat metsälainsäädännön muutokseen. Nykyisin kansallisesti suositus-tyyppinen sääntely tulisi siten muuttaa lainsäädäntötasoiseksi.

Riskiperusteisen arviointitavan keskeinen ominaisuus on antaa jäsenvaltioille mahdollisuus käyttää niille parhaiten soveltuvia keinoja ja järjestelmiä kestävyuden osoittamisessa, huomioiden kansallisen kestävä metsätalouden sääntelyn sekä muut kansalliset erityispiirteet, ja täten mahdollistaen toimeenpanon toteuttamisen mielekkäästi ilman tarpeetonta hallinnollista taakkaa.

Maatalousbiomassoja koskevien kiellettyjen alueiden soveltaminen metsäbiomassoihin olisi lisäinen riskiperusteiseen arviointitapaan nähden, sillä ehdotuksen myötä toiminnanharjoittajien olisi osoitettava maatason tai hankinta-alueen kriteereiden täyttymisen lisäksi, ettei metsäbiomassaa tule direktiivissä määritellyiltä kielletyiltä alueilta. Tämän arvioidaan jonkin verran lisäävän kaikkien metsäbiomassan hankintaketjuun kuuluvien toiminnanharjoittajien hallinnollista taakkaa. Valtioneuvosto kuitenkin katsoo, että metsäbiomassalle laajennettavaksi ehdotetut kiellettyjen alueiden kestävyyskriteerit vaikuttaisivat erityisesti kolmansista maista EU:n alueelle tuotaviin metsäbiomassoihin, pienentäen globaalia riskiä metsien hävittämiseen sekä erityisen monimuotoisista metsistä korjattavan biomassan päätymistä polttoon. Ehdotettua muutosta kiellettyjen alueiden kriteerin laajentamisesta metsäbiomassoihin voidaan tarkastella avoimesti, edellyttäen että kielletyt alueet rajautuvat selkeästi globaalin metsäkadon torjuntaan. Valtioneuvosto kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, etteivät nyt tehtävät muutokset lisääisi kohtuuttomasti hallinnollista taakkaa.

Valtioneuvosto voi hyväksyä kiinteitä biomassapolttoaineita käyttävien laitosten kokonaislämpötehorajan alentamisen 20 MW:sta 5 MW:iin. Valtioneuvosto kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että hallinnollinen taakka saattaa merkittävästi kasvaa pienemmille laitoksille. Valtioneuvosto näkee ehdotuksessa myönteisenä sen, että pienemmille laitoksille olisi säädettävä kevyem-

Valiokunnan lausunto MmVL 31/2021 vp

piä todentamismenettelyitä hallinnollisen taakan keventämiseksi. Biometaanin tuotantolaitokselle ehdotetun, tuotannon virtausnopeuteen perustuvan raja-arvon, katsotaan valtioneuvoston näkemyksen mukaan tuovan selkeyttä liikennekaasuhankkeita koskeviin vaatimuksiin.

Valtioneuvosto suhtautuu kriittisesti kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä koskevan kestävyyskriteerin ulottamiseen myös jo toiminnassa oleviin laitoksiin. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että bioenergiaan tehtyjä investointeja suojataan eikä sääntelyä uloteta takautuvasti laitoksiin, jotka ovat jo toiminnassa. Valtioneuvosto voi kuitenkin hyväksyä ehdotetun muutoksen, mikäli arvioidaan, ettei muutos vaikuta kohtuuttomasti olemassa olevien laitoksien toimintaan ja niiden käyttämien biomassapolttoaineiden korvaantumiseen fossiilisilla polttoaineilla.

Unionin tietokanta

Valtioneuvosto suhtautuu myönteisesti unionin tietokannan soveltamisalan laajentamiseen. Valtioneuvosto suhtautuu kuitenkin varauksella delegoituun säädösvaltaan, jonka mukaan komissio voisi tarvittaessa laajentaa edelleen tietokantaan syötettyjen tietojen soveltamisalaa. Toiminnanharjoittajilta pyydettyjen tietojen tulisi olla tarkkarajaisesti määritelty.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Yleistä

Ehdotuksessa on kyse uusiutuvan energian direktiivin, niin sanotun RED II -direktiivin muuttamisesta. Alkuperäinen RED II -direktiivi julkaistiin 21.12.2018 ja sen täytäntöönpanemiseksi jäsenmaiden tuli muuttaa kansallista lainsäädäntöään 1.7.2021 mennessä. Nyt käsiteltävä RED III -direktiiviehdotus annettiin lähes välittömästi edellisen RED II -sääntelyn täytäntöönpanoajan päätyttyä, mikä on sääntelyn ennakoitavuuden näkökulmasta ongelmallista erityisesti toiminnanharjoittajille. Maa- ja metsätalousvaliokunta otti RED II -direktiivin täytäntöönpanoon kantaa lausunnossaan hallituksen esityksestä laiksi biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain muuttamisesta (HE 70/2020 vp — MmVL 20/2020 vp). Valiokunta piti direktiivin tavoitetta uusiutuvan energian osuuden lisäämisestä EU:n tasolla ja Suomessa erittäin tärkeänä ja korosti toimintaympäristön ennustettavuuden ja pitkäjännitteisyyden merkitystä. Direktiivin tiheä päivittäminen ja esitykset delegoiduiksi asetuksiksi sekä komission myöhästyminen toimeenpano-ohjeiden laadinnassa ovat tehneet sääntelystä vaikeaselkoista ja luoneet siten alalle merkittävästi epävarmuutta.

Uusiutuvan energian direktiivin uudistamisen tavoitteena on, että se omalta osaltaan toteuttaa vähintään 55 prosentin päästövähennystavoitetta vuoteen 2030 mennessä. EU:n yhteistä uusiutuvan energian tavoitetta ehdotetaan nostettavaksi 32 prosentista 40 prosenttiin. Suomen osalta uusiutuvan energian osuuden tavoite nousisi komission julkaiseman vaikutustenarvioinnin mukaan 57 prosenttiin. Komissiolle vuonna 2019 toimitetussa kansallisessa suunnitelmassa Suomi on sitoutunut 51 prosentin osuuteen, ja suunnitelman mukaan osuus kasvaisi 54 prosenttiin jo nykytoimilla. Suomessa uusiutuvien energialähteiden osuus energian loppukulutuksesta on tällä hetkellä yli 40 prosenttia. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että Suomen uusiutuvasta energiasta valtaosa on metsäteollisuussidonnaista. Luonnonvarakeskuksen tilastojen mukaan puupolt-

Valiokunnan lausunto MmVL 31/2021 vp

toaineet olivat vuonna 2020 Suomen merkittävin energialähde ja kattoivat 28 prosenttia energian kokonaiskulutuksesta. Kestävää puuntuotantoa tukevat oikea-aikaiset metsänhoitotyöt, kuten ensiharvennukset, sekä metsäteollisuuden tukki- ja kuitupuun käyttö ovat ratkaisevia tekijöitä sille, että energiapuuta ja hakkuutähteitä on käytettävissä uusiutuvan energian tuotantoon. Valiokunta korostaa Suomen jo monen sukupolven ajan jatkuneen pitkäjännitteisen ja kestävän metsäpolitiikan merkitystä metsien käytön ja myös uusiutuvan energian tuottamisen kannalta.

Uusiutuvan energian tavoitetason korottamisen lisäksi komission keskeisimmät ehdotukset liittyvät metsäbiomassan käyttöön ja kestävyyskriteereihin sekä lämpö- ja liikennesektoreihin. Direktiiviehdotuksessa on ehdotettu kiinteitä biomassapolttoaineita käyttävien laitosten kokonaislämpötehorajan alentamista 20 MW:sta 5 MW:iin. Kokonaislämpötehorajan ehdotettu alentaminen vaikuttaisi laajaan joukkoon metsähaketta käyttäviä laitoksia, joiden hallinnollinen taakka ja hallintokustannukset kasvaisivat. Vaikka laitokset ovat kooltaan pieniä, on niillä merkittävä alueloudellinen merkitys niin kaukolämmön tuottajina taajamissa kuin työllistäjinä energianpuunkorjuussa lähialueella. Valtioneuvoston kannassa esitetyllä tavoin tätä kokonaislämpötehorajan alentamista voidaan pitää hyväksyttävänä, mutta pienten toimijoiden hallinnollista taakkaa on samalla syytä keventää. Valtioneuvoston tavoin valiokunta suhtautuu kriittisesti kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä koskevan kriteerin ulottamiseen myös jo toiminnassa oleviin laitoksiin. Bioenergiaan tehtyjä investointeja tulee suojata. Valiokunta kiinnittää lisäksi huomiota siihen, että hallitusohjelman mukaan polttoon perustumattomien uusien kaukolämmön tuotantotapojen ja varastoinnin käyttöönottoa ja pilotointia edistetään.

Maatalouden biomassojen energiakäyttöön liittyvien sääntöjen osalta uusi direktiiviehdotus ei tuo merkittäviä muutoksia Suomessa oleviin käytäntöihin verrattuna. Valiokunta kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että energiaverodirektiivin muutosehdotuksessa ehdotetaan uudenlaista tulkintaa kehittyneille biopolttoaineille sekä uutta luokittelua rehu- ja ravintoainepohjaisille biopolttoaineille ja biokaasulle. Valiokunta korostaa, että EU:n 55-valmiuspakettiin kuuluvien direktiiviehdotusten jatkokäsittelyssä on tärkeää varmistaa ehdotusten keskinäinen johdonmukaisuus. Energiaverotuksen kokonaisuutta täytyy arvioida ilmasto vaikutusten ohella kilpailukyyn, verotuottojen kertymisen ja huoltovarmuuden näkökulmasta. Biopolttoaineiden luokitukset ja määritelmät sekä tulkintalinjaukset kestävyysvaatimusten osalta kuuluvat valiokunnan näkemyksen mukaan ensisijaisesti uusiutuvan energian direktiivin piiriin.

Metsäbiomassan käyttö ja kestävyyskriteerit

Valiokunta toteaa, että komission metsäbiomassan kestävyyskriteereitä koskevilla muutosehdotuksilla pyritään erityisesti ehkäisemään sääntelyn välillisiä haitallisia vaikutuksia globaalilla tasolla, sillä biomassaan kohdistuvan kysynnän kasvu voi osaltaan pahentaa kestäväntä maankäyttöä erityisesti kehittyvissä maissa. Direktiiviehdotuksella pyritään siksi estämään EU:n ulkopuolelta tulevien kestäväntä biomassojen tulo EU:hun ja vaikuttamaan kestäväntä metsätalouden kehitykseen myös EU:n ulkopuolella. Valiokunta pitää näitä direktiiviehdotuksen tavoitteita lähtökohtaisesti kannatettavina. Metsäbioenergian käytön tavoitteena tulee olla vähennysten saavuttaminen kasvihuonekaasujen päästöissä aiheuttamatta merkittävää haittaa luonnon monimuotoisuudelle ja vesistölle sekä vaarantamatta ruokaturvaa. Valiokunta korostaa, että samalla tulee kuitenkin huolehtia myös siitä, että sääntely on riittävän selkeää ja yksinkertaista sekä johdonmukaista suhteessa muuhun metsiä ja biomassoja koskevaan sääntelyyn. Lisäksi on tärkeää,

Valiokunnan lausunto MmVL 31/2021 vp

että toimenpiteet ovat teknologianeutraaleja ja jäsenmailla on liikkumatilaa päättää uusiutuvan energian edistämiskeinoista.

Kuten edellä on jo todettu, direktiivin tiheän päivittämisen lisäksi komission esitykset delegoiduiksi säädöksiksi tekevät uusiutuvaa energiaa ja erityisesti metsäbiomassan kestävyyskriteereitä koskevasta sääntelystä monimutkaista ja vaikeasti ennakoitavaa. Komissio julkaisi 31.3.2021 ehdotuksensa RED II -direktiivin nojalla annettavasta täytäntöönpanoasetuksesta, joka sisälsi tarkentavia säännöksiä metsäbiomassan kestävyyskriteerien osoittamisesta niin maa- kuin hankinta-alueilla sekä maankäyttöä, maankäytön muutosta ja metsätaloutta koskevan vaatimuksen osoittamisesta niin ikään maa- ja hankinta-alueilla. Maa- ja metsätalousvaliokunta antoi komission täytäntöönpanoasetusta koskevasta valtioneuvoston selvityksestä lausunnon (E 53/2021 vp — MmVL 10/2021 vp), jossa se muun ohella katsoi asetusluonnokseen sisältyvän useita kohtia, jotka eivät olleet linjassa komission toimivallan kanssa. Valiokunta korosti, että RED II -direktiivin metsiä koskeviin kestävyyskriteereihin on viitattu monessa muussakin EU-prosessissa, joissa on vaadittu metsien käytön kestävyuden todentamista, ja esitti huolensa siitä, että komissio on energiapolitiittisen toimivaltansa varjolla vahvasti puuttumassa jäsenmaiden toimivaltaan kuuluvaan yleiseen metsäpolitiikkaan. Valiokunta painottaa, että metsäpolitiittiset päätökset tulee jatkossakin tehdä kansallisella tasolla.

Puupohjaisia polttoaineita käytetään Suomessa edellä kuvatulla tavoin jo nykyisin laajamittaisesti energian tuotannossa. Voimalaitoksilla käytetään erilaisia puunjalostusteollisuuden sivuvirtoja, kuten kuorta, sahanpurua sekä muita puutähteitä, sekä metsäperäisiä jakeita, kuten metsätähdehaketta tai -mursketta ja pieniläpimittaista kokopuu- tai rankahaketta. Näitä biomassoja ei voida hyödyntää puutuotteisiin, joilla voidaan korvata enemmän fossiilisia kasvihuonekaasupäästöjä aiheuttavia tuotteita. Energiapuuta voidaan kuitenkin käyttää fossiilisen energian korvaajana, mikä tuo ilmastohyötyjä. Valiokunta korostaa, että kansallisen metsästrategian mukaisesti tavoitteena tulee olla metsäalan jalostusarvon kasvattaminen uusien tuotteiden avulla. Luomalla edellytyksiä puuta jalostavan teollisuuden investoinneille lisätään myös puupohjaisen energian tuotantoedellytyksiä, sillä uusiutuvaa energiaa tuotetaan tyypillisesti osana jalostusprosessia. Suomessa metsäkato ei liity metsäbiomassan energiakäyttöön.

Metsäbiomassojen osalta voimassa olevaan direktiiviin sisältyvä riskiperusteinen tarkastelutapa mahdollistaa kansallisten kestävä metsätalouden erityispiirteiden huomioon ottamisen ja vastaavasti varmistaa kussakin maassa olosuhteiden mukaan tärkeimmät ja toisaalta riittävän yksityiskohtaiset metsänhoidon vaatimukset. Riskiperusteisen tarkastelutavan etu on myös, että energiakäyttöön päätyvien jakeiden valvonta ja seuranta voidaan toteuttaa tehokkaasti osana muuta kestäväan metsänhoitoon ja metsälainsäädäntöön liittyvää hallintoa ja valvontaa. Komissio esittää lisäyksiä metsäbiomassan riskiperusteisen tarkastelun alakohtaan, joka koskee maaperän laatuun ja biologiseen monimuotoisuuteen kohdistuvien negatiivisten vaikutusten minimointia hakkuuiden yhteydessä. Ehdotuksen mukaan korjuun yhteydessä on otettava huomioon maaperän laadun ja biologisen monimuotoisuuden säilyttäminen tavalla, jolla vältetään kantojen ja juurien korjuuta, aarniometsien (primary forests) tilan heikkenemistä tai niiden muuttamista plantaasimetsiksi sekä korjuuta haavoittuvilla maaperillä. Valtioneuvoston näkemyksen mukaan kyseisen kriteerin täyttämiseen ehdotettujen keinojen tulisi olla enemmän esimerkinomaisia, mitä myös maa- ja metsätalousvaliokunta pitää perusteltuna. Lisäksi valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että ko-

Valiokunnan lausunto MmVL 31/2021 vp

mission ehdotuksessa käytetään useita keskeisiä käsitteitä, joille ei ole vielä yhteisesti hyväksytyjä määritelmiä ja joiden tulkinnasta on siten epävarmuutta.

Valiokunta toteaa, että direktiiviehdotuksen jatkovalmistelussa ja sen soveltamisessa on tärkeää huomioida myös jäsenmaiden erilaiset olosuhteet kestävän energiapuun hyväksyttävälle käytölle. Metsien käyttö ja olosuhteet eri jäsenmaissa ovat hyvin erilaisia. Nuorten metsien harvennuksesta syntyviä jakeita ei tule kategorisesti rajata hyväksytyn energiakäytön ulkopuolelle. Suomessa toimiva puumarkkina ohjaa jalostukseen kelpaavan puun metsäteollisuuden raaka-aineeksi ja kelpaamattomat jätteet ja tähteet bioenergian tuotantoon. Tähän liittyy niin kutsuttu kaskadiperiaate, joka jäsenvaltioiden olisi komission ehdotuksen mukaan jatkossa otettava huomioon jätehierarkian ohella. Kaskadiperiaatteella tarkoitetaan materiaalien resurssitehokasta käyttöä siten, että metsäbiomassaa käytetään ensi sijassa tuotteisiin ja materiaaleihin energiakäytön sijasta. Valiokunta on tämän periaatteen mukaisesti aiemmissa lausunnoissaan korostanut, että Suomen kansantalouden kannalta on tärkeää nostaa metsäteollisuusalojen arvonlisää, ja tätä tavoitetta tukee se, että puusta tehdään ensisijaisesti korkeamman jalostusasteen tuotteita, jotka uusio-käytetään tai kierrätetään, ja vasta viimeiseksi hyödynnetään energiaksi (U 49/2021 vp — MmVL 28/2021 vp). Kaskadiperiaatteen huomioon ottamiseksi direktiivin 3 artiklan 3 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi velvoittavampaan muotoon, minkä lisäksi 3 artiklaan lisättäisiin komissiolle toimivalta antaa delegoitu säädös kaskadiperiaatteen soveltamisesta biomassolle ja erityisesti siitä, miten ainespuun käyttöä energiatuotannossa voidaan minimoida keskittyen tukijärjestelmiin kansalliset erityispiirteet huomioiden. Valiokunta näkee tältä osin kielteisenä, että sinänsä kannatettava kaskadiperiaatetta koskevat yksityiskohtaiset vaatimukset voivat johtaa myös erilaisten kiinteiden puupolttoaineiden, kuten edellä mainittujen puunjalostusteollisuuden sivuvirtojen käytön tarpeettomaan rajaamiseen tai muuten epätarkoituksenmukaiseen lisäsääntelyyn. Valiokunta suhtautuu säädösvallan siirtoon komissiolle tältä osin kielteisesti.

Komissio esittää kestävyyskriteereiden yhteydessä tiettyjen nykyisin maatalousbiomassoja ja niin sanottuja kiellettyjä alueita koskevien alkuperäkriteereiden soveltamisen laajentamista metsäbiomassoihin. Metsäbiomassaa ei luettaisi kestäväksi energianlähteeksi, jos se on peräisin esimerkiksi aarniometsistä tai erityisen monimuotoisilta ruohoalueilta taikka vuoden 2008 jälkeen kuivatetuilta kosteikoilta tai aiemmin kuivattamattomalta turvemaalta, jonka kuivatus on tapahtunut tammikuussa 2008 tai sen jälkeen. Kielletyt alueet liittyvät siis biologisesti erittäin monimuotoisiin alueisiin, kiellettyyn maankäytön muutokseen ja turvemaiden kuivattamiseen. Tarkasteltaessa kiellettyjä alueita nykyisillä määritelmillä vaikuttaisi niiden pinta-ala olevan Suomessa maltillinen. Valiokunta katsoo, että kiellettyjä alueita koskevan ehdotuksen suhde riskiperusteiseen tarkastelutapaan on kuitenkin epäselvä, mikä on ongelmallista. Valiokunta korostaa, että kaikissa kestävyystarkasteluihin tehtävissä muutoksissa tulee kiinnittää huomiota siihen, että muutokset eivät lisää kohtuuttomasti toiminnanharjoittajien hallinnollista taakkaa. Hallinnollinen taakka lisääntyy väistämättä, jos voimassa olevan riskiperusteisen tarkastelun päälle lisätään erakohtaisesti tarkasteltavia tietoja esimerkiksi yksittäisten metsähake-erien alkuperästä.

VALIOKUNNAN LAUSUNTO

Maa- ja metsätalousvaliokunta ilmoittaa,

Valiokunnan lausunto MmVL 31/2021 vp

että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan korostaen edellä esitettyjä näkökohtia.

Helsingissä 23.11.2021

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Anne Kalmari kesk
varapuheenjohtaja Ritva Elomaa ps
jäsen Markku Eestilä kok
jäsen Seppo Eskelinen sd
jäsen Satu Hassi vihr
jäsen Janne Heikkinen kok
jäsen Mikko Kärnä kesk (osittain)
jäsen Jari Myllykoski vas
jäsen Anders Norrback r
jäsen Raimo Piirainen sd
jäsen Arto Satonen kok
jäsen Jenna Simula ps
varajäsen Ari Koponen ps

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tuire Taina

Valiokunnan lausunto MmVL 31/2021 vp Eriävä mielipide

Eriävä mielipide

Perustelut

En ole valiokunnan enemmistön kanssa samaa mieltä lausunnon toiseksi viimeisen kappaleen viimeisestä lauseesta, jossa suhtaudutaan ”kielteisesti” delegoidun säädöksen valmisteleminen niin sanotun kaskadiperiaatteen soveltamisesta biomassolle ja erityisesti sille, miten ainespuun polttoenergiaksi voidaan minimoida.

Mielestäni olisi riittänyt suhtautua tähän ”kriittisesti”.

Marinin hallituksen ohjelman luvussa 2, joka on otsikoitu ”Suomi pyrkii maailman ensimmäiseksi fossiilivapaaksi yhteiskunnaksi”, asetetaan tavoitteeksi, että sähkön ja lämmön tuotanto on Suomessa lähes päästötöntä 2030-luvun loppuun mennessä. Tämän toteuttamiseksi hallitusohjelma lupaa kestävä kehityksen verosiirtymän. Uusiutuvan energian edistämisestä verotuksen avulla hallitusohjelma toteaa varauksen: ”On pidettävä huolta siitä, ettei ainespuuta ohjaudu polttoon.”

Myös metsäteollisuus on eri yhteyksissä ilmaissut huolensa siitä, että biomassan energiakäytön edistäminen voi johtaa polttoon sellaista puuta, jota voitaisiin käyttää erilaisten tuotteiden valmistamiseen. Metsäteollisuus on muutenkin korostanut niin sanottua kaskadiperiaatetta eli sitä, että puuraaka-aineen kustakin jakeesta tulisi tehdä arvokkainta tuotetta, mitä kyseisestä jakeesta saa.

Suomen metsäteollisuuden arvonnäkökulmasta käytettyä puukuutiometriä kohti on Luken antaman tiedon mukaan pudonnut 2000-luvulla noin puoleen. Jotta metsistä saadaan paras mahdollinen taloudellinen hyöty, on tärkeää politiikalla ohjata puuraaka-aineen käyttöä tavalla, joka tuottaa raaka-aineesta mahdollisimman suuren arvonnäkökulman. Direktiiviehdotuksessa on artiklaan 3 lisätty komissiolle toimivalta antaa delegoitu säädös kaskadiperiaatteen soveltamisesta biomassolle ja erityisesti siitä, miten ainespuun käyttö energiantuotannossa voidaan minimoida. Tämä tavoite on sekä hallitusohjelman että myös Suomen metsäteollisuuden edustajien eri yhteyksissä ilmaisemien tavoitteiden mukainen.

On toki olemassa vaara, että uudesta sääntelystä tulisi tarpeettoman monimutkaista ja epätarkoituksenmukaista. Mutta mielestäni asiaa ei tulisi torjua suoralta kädeltä, vaan sen sijaan keskittyä jatkokäsittelyssä työstämään delegoidun säädöksen reunaehdoista niin, että epätarkoituksenmukaisuuksilta vältytään.

Mielipide

Edellä olevan perusteella esitän,

että suuri valiokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsinki 23.11.2021

Satu Hassi vihr